

פרק 2

בס"ד

פרוטוקול מס' 2/2013

פרוטוקול מישיבת הועדה לקידום מעמד הילד מיום ראשון כב' בתמוז תשע"ג 30/6/2013 בחדר ישיבות

משתתפים:

עו"ד לובה בורשטיין – יו"ר הועדה לקידום מעמד הילד
גב' הלן גלבר- חברת מועצה
מר שלמה בן עזרא- מבקר העיריה
מר עומר אונגר- מנהל אגף שירותים חברתיים
מר יוסי לרר- מנהל אגף נטיעות והפיתוח
מר אורן טואיל- סמנכ"ל החברה העירונית לתרבות ופנאי
גב' סימונה מורלי- מנכ"לית הרשות העירונית למאבק והתמכרויות
ד"ר סבטלנה צ'אצ'אשווילי- בולוטין – מנהלת המחלקה למידע, למדידה והערכה במינהל החינוך
גב' אילנה שמלה- ללום- מנהלת מחלקת הבריאות
גב' נעה ליבו בן-איון – יועצת "בטרם" בעיר
ד"ר מירב איבגי סבג – מרכזת תחום ילדים בסיכון ומזכירת הועדה
גב' מזל שאלתיאל- ראש תחום ילדים ונוער, החברה העירונית
גב' עדה ליפציגר- מנהלת המרכז להורות משמעותית
גב' פנינה נח- מ"מ מנהלת מתנ"ס חרצית
גב' דורית וגנר- רכזת קשר קהילה במרכז להורות משמעותית
גב' קרין יוסבשווילי- יו"ר מועצת הנוער העירונית
מר גיא רחמים דנינו- יו"ר לשעבר מועצת התלמידים והנוער
גב' אורנה טוביאס- מנהלת מחלקת שיקום מוגבלויות
גב' יעל סופר- עו"ס, רכזת שיקום
גב' עמית וולפמן- רכזת קהילה נגישה ויועצת ראש העיר לקידום מעמד המשפחות המיוחדות
גב' דבורי צור- רכזת חברתית, מועדוני קשישים
גב' ענת שריד- חוקרת בכירה בקרן קרב למעורבות בחינוך
מר יעקב מיכלין- רכז יישובי בתכנית קרב
ד"ר מירב אבגי- סבג - רשמה הפרוטוקול

נעדרו:

הרב דוד טלקר
עו"ד נריה און
מר שלמה אלבו

התנצלו:

גב' טובה אדרי- מנחת הורים, מועצת נשים עירונית

הנושאים ומהלך הדיון

1. עדכונים מישיבת הועדה לקידום מעמד הילד מיום 14/1/13. הוצגו על ידי מר יוסי לרר, מנהל אגף נטיעות והגב' אילנה שמלה ללום, מנהלת מחלקת הבריאות.
2. הצגת סקר בנושא מעורבות חברתית בקרב תלמידי בתי ספר יסודיים במרחב העירוני. הוצג על ידי ד"ר סבטלנה צ'אצ'אשווילי- בולוטין- מנהלת המחלקה למידע, למדידה והערכה במינהל החינוך.
3. הצגת נושא פעילות פנאי במרחב העירוני. הוצג ע"י מר אורן טואיל, סמנכ"ל החברה העירונית לתרבות ופנאי.
4. הצגת נושא קהילה נגישה לילדים ובני נוער עם צרכים מיוחדים בדגש על פעילות פנאי ומקומות משחק לילדים ע"י גב' עמית וולפמן- רכזת קהילה נגישה, המחלקה לשיקום מוגבלויות, מינהל לשירותים חברתיים.

מהלך הדיון:

- יו"ר הועדה ברכה את הנוכחים ועדכנה כי מינהל החינוך יצא להשתלמות אגפית על כן נבצר מהם להשתתף בישיבת הועדה.

1. עדכונים :

א. בטיחות מתקני משחקים בגנים ציבוריים – מר יוסי לרר מעדכן כי האגף נמצא במהלך עבודה מול מכון התקנים להוצאת תו תקן לתחזוקת מתקני משחק בגנים ציבוריים ובכתיבת נוהל תחזוקה לעיריית אשדוד. טיוטא ראשונית מתעתדת לצאת בסוף חודש אוגוסט 2013. לאחר אישורה, תועבר לאישור של מחלקת תקנים ולמחלקת נהלים של העירייה. כמו כן, יתקיים תהליך של סקר משחקים. הציפייה היא לקבל תו תקן בינואר 2014.

לגבי פיתוח של גני משחקים חדשים – הסטנדרט כיום הינו גנים מונגשים ומוצללים, כך לדוגמא פיתוח הגנים ברובעים ט"ז וי"ז. כמו כן, בעוד כשבוע יפתח באשדוד פארק אשדוד-ים בו כלל המתקנים מיוחדים ומונגשים לאוכלוסיית הילדים בעלי צרכים מיוחדים ולבני משפחותיהם, במקום ישנה הצללה.

בנוגע לסוגיית ההצללות בגני המשחקים ברחבי עיר - מדובר על השקעה של סכומים נכבדים, כך לדוגמא עלות הצללה בגן ספרא ברובע י"ב נאמדת בעלות של 160,000 ₪.

בהתייחס לרובעים הותיקים בעיר – נמצאים בתהליכי עבודה מתקדמים של הנגשת גנים ברובע י' ברח' פולק (סיום עבודה בעוד שבועיים) וברובע ג' ברח' האדמו"ר מבלז (סיום עבודה בעוד חודש).

- יו"ר הועדה ביקשה לציין כי גם במתחם נאות ספיר ברובע ה' נעשה שיקום הגן הכולל משטחי גומי, התקנת מתקני משחקים חדישים וכן צמחיה חדשה.

מר לרר מציין כי כיום ישנם כללי בטיחות מחמירים המחייבים מרחקי בטיחות הכרחיים בין המתקנים, אשר על כן על אותו שטח מגרש ניתן כיום להתקין פחות מתקני משחקים.

- גב' סימונה מורלי מעדכנת כי במבנה החדש של המרכז להורות משמעותית תהיה הנגשה מוחלטת (פעולות להורים ולילדים). יו"ר הועדה הזמינה סיור והדרכה מקצועית לחברי הועדה במבנה החדש.

ב. פעילות בטרם בעיר- הגב' אילנה שמלה- ללום ציינה כי העיר לוקחת את נושא בטיחות ילדים כחלק אינטגרלי מתכניות העבודה. מעדכנת כי המחלקה קיימה מספר סדנאות לעובדים סוציאליים ולעובדות עם אוכלוסיות בסיכון וכן הדרכות ביתיות למשפחות מהמגזר החרדי ולעולים יוצאי אתיופיה ליצירת סביבה בטוחה. במסגרת ההדרכות חולקו ערכות לבית בטוח. כעת נמצאים בתכנון של סקר מלווה.

בחודש אוגוסט- יחולקו 60 ערכות לגני ילדים, הכוללות פרסומים להורים סביב חגים או אירועים המועדים לפורענות. ילדי הגנים יקבלו הסברים דרך הגננות.

במסגרת בניית תוכניות עבודה 2014 ישולבו תכנים בנושא בטיחות ילדים וסדנאות במרכז להורות משמעותית כמו כן, נבחן שילוב של שת"פ בימי שיא ואירועים.

(חולק חומרי הסברה לחברי הועדה לגבי פעילות בטרם בעיר)

2. מעורבות חברתית בקרב תלמידי בתי ספר יסודיים במרחב העירוני-
מצגת הוצגה על ידי ד"ר סבטלנה צ'אצ'אשווילי- בלוטין – מנהלת המחלקה למידע, למדידה והערכה במינהל החינוך. הצטרפו להצגת הנושא גב' ענת שריד- חוקרת בכירה בקרן קרב למעורבות בחינוך ומר יעקב מיכלין- רכז יישובי בתכנית קרב.

הסקר היה ביוזמתה של קרן שטלריד ז"ל.

מטרות הסקר :

- מיפוי נושאים החשובים לתפיסתם של תלמידי העיר ברמה העירונית וברמה הבית ספרית
- מיפוי פעילויות המעורבות החברתית ופעילויות הפנאי בהן נוטלים התלמידים חלק

סקר מייצג נערך בקרב כ- 4,000 ילדים מבתי ספר יסודיים (מ"מ, מ"מ"ד וחינוך מיוחד). מהסקר עלה כי הנושא שנבחר על ידי אחוז גבוה של הילדים (24%) הינו יותר מקומות בילוי, אירועי פנאי ומקומות לשחק, אחריו עם פער של כ-1,000 קולות נבחר נושא של עיר נקייה ואחריו עם מספר דומה נבחר נושא של טיפול בחיות רחוב.

פרלמנט הילדים- עיריית אשדוד באמצעות מינהל החינוך מובילים את נושא פרלמנט הילדים. לאחרונה הגיעו נציגים מערים גדולות אחרות כדי ללמוד מניסיון העיר בהובלת תהליך ייחודי מעין זה. למעשה מדובר על תהליך שבו מייצרים מרחב עבור הילדים להשפעה על סדר היום. בכנס של מועצות התלמידים שנערך בהובלתן של היועצות החינוכיות עלו שלושה נושאים: האחד העלאת תחושת הבטיחות של ילדים בפארקים העירוניים והתאמה של המתקנים לצרכים שלהם. במסגרת היישום מתקיים פיילוט של התאמת פארק רעים מותאם לילדים (קידום יוזמה מול מר שלמה רוטנברג, ראש מינהל תפעול וכן גב' מרטין עובדיה ממינהל החינוך). השני הטיפול בחיות רחוב- במסגרת יישום היוזמה נפגשו התלמידים עם מר דני אלגרט והחשיבה היא להקים כלביה עירונית, וחשיבה על שילוב של תלמידים מתנדבים בה. והאחרון, העלאת מודעות של תלמידים לדיווח במוקד 106. במסגרת היישום פיתחו התלמידים משחק לגלגל מוקד 106.

התייחסויות:

- יו"ר הועדה נכחה באירוע של שולחנות עגולים של פרלמנט ילדים במתנ"ס ד'. ציינה אירוע זה כמרתק איכותי ובעל תועלת. כמו כן, במסגרת ביקור ביום שלטון המקומי בכנסת בה הופיעה להקת פלסטלינה מאשדוד המשלבת ילדים ממקיף ד' וילדים עם צרכים מיוחדים, הלהקה הביאה כבוד לעיר.
- גב' קרין יוסבשולי ציינה שמועצת תלמידים עירונית עורכת כעת סקר דומה בקרב תלמידי בתי הספר העל- יסודיים והתעניינה במתודולוגיית עריכת סקרים בכדי שניתן יהיה להשוות את הממצאים בין תלמידי בתי ספר היסודיים לעל- יסודיים.
- מר גיא רחמים הביע דאגה מעצם ציון הנתון של הפחתת שימוש באלכוהול בקרב ילדים. ההסבר שהוצג בתגובה היה כי משמעות הנתון קשור לתופעה של שוטטות של בני נוער והתופעות הם וונדליזם והצקות לקטינים. גיא ביקש להציג את נושא הסיירות שטח בישיבת הועדה הקרובה.
- גב' יעל סופר (עו"ס) העלתה ציפייה לקדם מהלך דומה בקרב תלמידים עם צרכים מיוחדים.
- גב' הלן גלבר מעוניינת לראות את יישום היוזמות של פרלמנט הילדים בשטח.

3. הצגת נושא פעילות פנאי במרחב העירוני- הוצג ע"י מר אורן טואיל, סמנכ"ל החברה העירונית לתרבות ופנאי.

החברה העירונית לתרבות הפנאי ערכה סקר בשיתוף של מועצת התלמידים, תנועות הנוער, בתי ספר, אגפי נוער במתנ"סים שמטרתו לבחון מהם הצרכים של בני נוער במסגרת אירועי הקיץ. ממצאי סקר זה הובילו לתכנון פעולות הקיץ כך לדוגמא: בחירת סרטים בקולנוע הפתוח, הקמת מרחב מולטימדיה ברובע י"א, ים-יבשה, בא בזולה- פעילות של יומיים בפארק אתגרים בתכנון משותף עם ראש תחום נוער הגב' מזל שאלתיאל.

במהלך השנה, מופעלים חוגים רבים במתנ"סים השונים ברחבי העיר וכן מקיימים פעילות פנאי שאינה מחייבת. במסגרתה נמנים פעילויות תנועות נוער, אגפי נוער והתנדבות בקהילה. מסקר הילדים עולה כי 83% מקרב ילדי ד'-ה' נמצאים בפעילות פנאי (85% מקרב תלמידי הממלכתי ו- 74% מקרב תלמידי הממ"ד). למרות ממצאים מרשימים אלה החברה נמצאת בשלב של זיהוי נקודות חוזקה והמשך חיזוקם וכן זיהוי נקודות חולשה ושיפורם. מהלכים תומכים לחיזוק נושא הפנאי הם גיוסם של 8 עובדי נוער במתנ"סים לפני כשנתיים, הכשרת מד"צים בכיתות ח' וט' וכן חיזוק פעולות ההתנדבות- לכל ארגון נוער העבירו פעילות שמייחדת אותם. הניסיון הוא לייצר מודל שייתן מענה לכל. הקושי שעולה הוא לייצר פלטפורמה לגיוסם של בני נוער מעל גיל 13.

התייחסויות:

- גב' עמית וולפמן – העלתה ציפייה ובקשה שמתוך 14 מתנ"סים יוקמו חוגים ייעודיים לילדים עם צרכים מיוחדים. בתגובה טואיל ציין את שיתופי הפעולה בין מר מישל אלחרר, נציג החברה לבין מינהל הרווחה ביצירת תרבות פנאי והעשרה לילדים עם צרכים מיוחדים. לצד זה הוא מרים את הכפפה ומבקש מאנשי המקצוע לייצר פלטפורמה מתאימה שתפקידה יהיה להקים חוגים מותאמים לאוכלוסייה זאת.

- גב' דבורי צור ציינה כי קיים בידול חברתי של אוכלוסיות עם צרכים מיוחדים וברוחה הניסיון הוא ליצר מרחבים של שילוב. יש קושי להוציא צעירים חרשים מהבית. השאיפה שלה היא לגייס את מועצת התלמידים ככוח מניע לשילוב חברתי של בני גילם ולהעלות את תחושת הביטחון שלהם במרחב המתנ"ס.
- יו"ר הוועדה ציינה שהייתה יוזמה מבורכת של מינהל שירותים חברתיים בהנגשה ותרגום לשפת הסימנים באירועי יום העצמאות (לילדים) וביום הזיכרון.
- גב' מזל שאלתיאל מעדכנת שבמסגרת מחנה מנהיגות צעירה יושם דגש בהכשרה על שפת הסימנים. במסגרת קייטנות הקיץ משותפים השנה כ-4,000 ילדים ב-130 קייטנות (בהפעלה של החברה עירונית והמגזר הפרטי). כמו כן יריד תעסוקה שהוקם לבני נוער נחל הצלחה רבה והשתתפו בו כ-1200 בני נוער. כ-300 מקומות עבודה נמצאו. ביום זה לשכת תעסוקה הנגשה לפתיחת פנקסי תעסוקה לבני נוער. במסגרת ההשתלמויות לבני נוער הושם דגש על זכויות הנוער העובד.

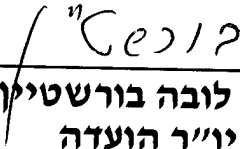
4. סקירת קהילה נגישה לילדים ובני נוער עם צרכים מיוחדים בדגש על פעילות פנאי ומקומות משחק לילדים הוצגה ע"י גב' עמית וולפמן- רכזת קהילה נגישה, המחלקה לשיקום מוגבלויות, מינהל לשירותים חברתיים.

הפרויקט פועל ב-54 רשויות. באשדוד התכנית החלה לפעול לפני כשנה וחצי. הרעיון הוא שתושבים בעלי מוגבלויות שונות לוקחים חלק פעיל במה שקורה בעיר ופועלים למען עצמם ולמען הקהילה. הם עובדים בשיתוף פעולה עם נציגים ברשות למען הטבת נושא הנגישות. פעולות לדוגמה: תיקון ליקויים בתחום הנגישות במשכן לאמנויות הבמה, הנגשת במות ביום העצמאות, הנגשת המוקד העירוני עבור לקויי שמיעה, הנגשה חופי הרחצה בעיר וכו'.

התייחסויות:

- גב' הלן גלבר ציינה את הצורך בהנגשה של אחד מחופי הרחיצה לאנשים בעלי צרכים מיוחדים עד הים. יש צורך בסלילת מסלול אספלט עד המים.
- יו"ר הוועדה סיפרה שכבר יש זוכה במכרז של אגף החופים להספקת כיסאות גלגלים מיוחדים המיועדים לחופי הים.
- גב' אורנה טוביאס ציינה כי בעיריית אשדוד הוקמה לפני כשנה וועדת נגישות בה יושבים נציגים ממח' שונות עם פעילי וועדת נגישות והובלת השינוי היא בתפיסת העולם וגם בעניינים הפיזיים וזאת כדי לבחון דרישות מכרז מושכלות ומותאמות לצרכים שלהם.
- גב' מזל שאלתיאל הזכירה כי בשתי תנועות נוער צמיד בשבט יובל וכן שבט דותן חברים מסייעים בהנגשת חברים על כסאות גלגלים. גב' טוביאס עדכנה כי הוגשה בקשה לקרן שלם לסייע בתחום הנגשה פיזית והקמת שירותי נכים. אולם קושי המרכזי שעולה הוא בנושא היסעים של הילדים בכיסאות גלגלים ועלות הסעה של הילד לחודש פעמים בשבוע עומדת על סך של כ-3,000 ₪.
- גב' הלן גלבר התייחסה לנושא רגיש זה ואמרה שהעירייה צריכה לשקול רכישה רכב הסעות מיוחד לצורך הנגשה של פעילויות פנאי וחברה לילדים על כסאות גלגלים.
- יו"ר הוועדה הזכירה שהוועדה לקידום מעמד הילד אינה וועדה סטטוטורית ולכן אין לה תקציב משל עצמה והיא יכולה רק להסתמך על וועדת כספים ומועצת העיר על כן, ניתן לצאת בבקשה לשקול את רכישת רכב הסעות מיוחד להסעות ילדים על כסאות גלגלים.
- יו"ר מועצת התלמידים ציינה שכתוצאה משיתופי פעולה החדשים תהייה אפשרות להגיע לעוד כמה שכבות אוכלוסיה שעוד לא נגענו בהם.
- גב' וולפמן ציינה כי יש צורך בקידום פעולות הסברה להעלאת מודעות בקרב בני נוער לגבי תחושות של ילד עם צרכים מיוחדים ולהמחיש להם את הקשיים איתם מתמודדים ילדים עם צרכים מיוחדים בחיי היום יום.

ד"ר מירב אבגי - סג
מזכירת הוועדה

עו"ד לובה בורשטיין
יו"ר הוועדה